

מסורת הש"ס

(א) בקרא כתיב בדיה
 תהרסנו, (ב) ומו"ק יח:
 (ג) וי"ל יוסף, (ד) ונכנסת
 כו: ע"ש, (ה) פסחים קיט.
 ע"ש, (ו) [ספ,] (ז) ב' מאות
 לא דוקא וכן כל שלש מאות
 בש"ס רש"ס פסחים קיט,
 (ח) מדרש לט: ע"ש,
 (ט) לעיל קכ: (י) ונדרים
 לט: (יא) מגילה ד, (יב) ב"ב
 ע"ד.

מוסף רש"י

שארין מחזיקין במחלוקת. שהיה מה מחזיק אחיהם להשלים בדבריו של (במדבר יב, יד) וזו עושרו של קרח. שגל ירי רוב ממונו נתגלה ונטרד מן העולם (רש"י פסחים קיט, ט) שמעמיד על רגליו. שמעמל לו (רש"י שם, ג' מאות, לאו דוקא, וכן כל שלש מאות שש"ס (רש"י שם, ט) וקולפי. פומחות שקוין בלע"ז שדור"א (רש"י שם, דגלדי. של מרפשים של עור שנושאים על סוסים ומורסים וגמלים (שם) ואעפ"י היה משוי ג' מאות פירות (רש"י שם, א) אם בריאה גיהנם. אם בריאה פה לארץ מששת ימי בראשית (במדבר טו, ז) מקום נחבצר להם. לשון גנוה. כמו (דברים ט) ונלוותו בשמים (מגילה יד, ב). בעיני. בקעים, דכתיב (במדבר טו) ותבקע האדמה אשר וגו' (רש"י שם, ב"ב עד, י) קיטרא. עשן (שם) שקל גבבא דעמר. לקח גית למר וסלה כמים (שם) איחרך. הסו גבגי אע"פ שריון כמים (שם) אצית. הסכת ושמע (שם) דהו קאמרי הכי. הכי ירדו מים שולח (שם).

ספרה למויה. שפירה וישפיה על פתח הבית כל מי שהיה צא לקרוא ראה ראשה פרוצה וחזור: **מעשר.** ראשון דשקליתו ארון הכבוד חזר מ' לכהן: **דגיוו למויכו.** דכתיב (במדבר ח) והעבדתי תעב על [כל] בשרם ומשחק כבס כאילו אחס שוטים: **ככופסא.** רעי כמו צטולא דכופתא דאמרן לעיל (דף נח:). כנלל הזה אחס חשודים בעיניו: **עינא ירב.** עין נתן בשעריים כדי שלא יהא כבס נמי משה עזמו גלח כל שערו: **כיון דכונא רכוסא דידיה הוא.** אינו מושש אס גילח עזמו דקאמר לנפשיה תמות נפשי עם פלשתיס אגוז שפרי כמותס ומה לי בכך שהס מקיימין אפילו מה שאני מנול לשחוק אגוז עכשיו כמותס כדי להפסיד דעתס: **ועוד דקאמר לכו.** עשו פתיל תכלת ד' כנפות הכגד דאין ס"ד תכלת משז מפני מה לא יאמר לעשות כל הכגד כולו תכלת: **אפיק גלימא דכנפסא.** קח לך בגדים של תכלת וכסיניהו לכולהו מתיבתך וכסה כהן צצה"מ אתה ותכרותך: **קנא לאשמו.** אל (הסתר) [תסתיר] עם משה. קניי היינו התרעה: **ונטה לו מחוץ למחנה.** יאל מחוץ למחנה שלא יחשדוהו עור: **מכאן שאין מחזיקין במחלוקת.** שמחל על כבודו והוא עזמו הלך לנטל מחלוקת: **חולק על רבו.** חולק על ישיבתו: **אשר הו על משה ועל אהרן נעדם קרח כהנס על רבו.** מעלה עליהם הכבוד כאלו היו חולקים כלפי שכינה: **מריבה.** תגר וקטטה לפטפט נגדו בדברים: **מחרס.** אומר על רבו שונה לו מדה כנושה ומדת אחרית: **מחרס.** מחפה עליו דברים: **אקלידי.** מפמחות: **וקולפי.** מנעולים: **דגילוי.** כולם המפמחות והמנעולים של עור היו ואעפ"כ היו שלש מאות פירות טעונות. ל"א דגלדל לנורד שקיס והמלפוסין וכיסין של עור היו: **לא מן הכלועין ולא מן השרופין.** אלא כנגפה

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קו.

עין משפט
 נר מצוה

ל א ב ג ד ה ו ז ח ט י יא יב יג יד יה יז יח יט
 מהל' מ"ח ה' א ספג
 עשין יב שוטי' י"ד סי'
 רמז ספג כ:

תורה אור השלם

1. ויאמר שמעון תמות ביתה ואחלת בגדיה משלי יד א
 2. תהרסנה: משלי יד א
 3. ויקצמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים גיטאין עזר קראי מועד אנשי שם: במדבר טו ז
 4. וישמע משה ויפל על פניו: במדבר טו ז
 5. ויקראו למשה במחנה לאהרן קדוש יי:
 6. וימשה יקח את האהל ויבית לו מחוץ למחנה וידרסו מן המחנה וקרא לו אהל מועד ויהיה כל בשר יצא אל אהל מועד: יצא אל אהל מועד: אשר שמות לו ז
 7. ויקם משה וילך אל דתן ואבירם וקלבו אחרייו וקרי ישראל:
 8. וקרו לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש יד אשר לא מועד אהלן הוא להקטיר קטרת לפני יי ולא יהיה בקרב ובקדו באשר דבר יי ביד משה לו:
 9. ויאמר יי לו עוד הבא נא ידך בחיך וקבא ידו בחיך ויצאנו ודחה ידו מן צרעת פשלו:
 10. ויבחר אדניהו צאן וקרב ומריא עם אבן החולת אשר אצל עין רגל ויקרא את כל אחיו בני המלך ולכל אנשי יודיה עבדי המלך:
 11. מן ידך ויחמי רשף וקטב מרורי וישן בהמות אשלה גם עם חמת וחי עפר: דברים לב כד
 12. ובני אילאב מנולא וידן ואבירם הוא דתן ואבירם קראי העדה אשר הוצו על משה ועל אהרן בעדת קרח בהצתם על יי:
 13. דתן וקרח מי מריבה אשר רבו בני ישראל את יי ויקרש בהם:
 14. ויאמר משה בתת יי לכם בקרב קשר לאכל ולחם בקרב לשבע בשמעי יי את תלתיכם אשר אחס מליגם עליו ונחנו מה לא עלינו תלתיכם כי על יי:
 15. שמות טו ח וידבר העם באלהים ובמשה למד העליונו ממצרים למות במדבר כי אין לחם ואין מים ונפשו קצה בלחם והקלקל: במדבר כא ה
 16. יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עשר שמור לקבלי לך עתה: קהלת ה יב
 17. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת פתיכם ואת אהליכם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
 18. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת פתיכם ואת אהליכם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
 19. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת פתיכם ואת אהליכם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
 20. ואש יצאה מאת יי ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת: במדבר טו לה
 21. שמש ירח עמד ובלה לאור חצוקי יתלכו לנגה ברכ חניקת: חבקוק ג יא
 22. ואם בריאה יקרא יי ופעתה ותאדמה את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם וירדו חיים שקלה וידעקם כי נאצו האנשים האלה את יי: במדבר טו ז
 23. מה ישיקה הוא שיקדה ומה שיעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש: קהלת א ט
 24. ובני קרח לא מתו: במדבר כו יא

מת: ולא קרח. ר"י היו לצד קרח דכתיב חמשים ומאתים מחמתם ואחרי ואחרן איש מחמתו [במדבר טו]: **מן הכלועים ומן השרופים היה.** שנשרפה נשמתו וגוף קיים ואח"כ נתגלגל עד מקום הצלועין ונבלע דכתיב צפרסת פנחס [ספ,] ונבלע אותם ואת קרח עמהם. ורבי יוחנן דאמר לא מן הצלועין ולא מן השרופין דריש ליה להאי ואת קרח לאחרי ואת קרח כמות העדה נמגפה: **וקרח כדתיב.** ומאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת וקרח ממקריבי הקטרת הוה דכתיב חמשים ומאתים מחמתם ואתה ואחרן איש מחמתו. א"י ואת לרבות קרח עמהם: **שמש ירח עמד ונבלע.** לעיל מיניה כתיב ותצק ארץ צשעת צקעת הארץ שנבלעו צקרקע שמש ירח עלו לאותו רקיע ששמו וצול ואמרו להקד"ש אס אי אלה עושה דין לנן עושה על מקרח ועדמו: **לא ללא.** ונאיר לעולם: **ככודי לא מחיסם.** שהרי ככל יוס מלכי מורח ומערב צשעת שמניחין כמריהן כראשם משתחווים לחמה: **והאידנא לא נפקי עד דמחו להו.** שכן גזר עליהם המקום כן שמעתי. ל"א והאידנא לא נפקי מאחר שראו שהקפיד הקד"ה על שלא ימחו לכבודו עד דמחו להו לא נפקי שחשו לכבוד המקום על בני אדם משתחווים לשמש וירח: **אין כל חדש סחם השמש.** ואי גיהנם לא אצרי עד ההוא שעתא הוה ליה חדש: **לקרני פתחה.** שיקרב פתחה של גיהנם ותפתח הארץ כמקום שה: **נפכלה.** מלשן (ישעיה ס) עיר צלוה. המקין לנן הקד"ה מקום גנוה שלא העמיקו כל כך כגיהנם ולא ממו: **טייעא.** סומר ישמעאל: **נלועי.** מקום שנמצעו לשם עדת קרח: **נועא.** ראה נקצ שממנו יאל עשן: **גנבא גיזה:** אמשית. שרה אשת צמים. לשון (ברכות יט י): מה שתי ידיה: **(וכל שלשים יום יי):** מחר לגיהנם ועולה לשם: א"ל

זוחלי עפר אמר רב חסדא^(א) כל החולק על רבו כחולק על השכינה שנאמר^(ב) ברבי חנינא^(ג) ככל העושה מריבה עם רבו כעושה עם שכינה שנאמר^(ד) המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל (על) [את] ה' א"ר חנינא בר פפא^(ה) כל המתערם על רבו כאילו מתערם על השכינה שנאמר^(ו) לא עלינו תלונותיכם כי (אם) על ה' א"ר אבהו^(ז) כל המהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר שכינה שנאמר^(ח) וידבר העם באלהים ובמשה^(ט) עושר שמור לבעלי לרעתו^(י) אמר ר"ל זה עושרו של קרח^(יא) ואת כל היקום אשר ברגליהם^(יב) א"ר אלעזר זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו ואמר רבי לוי משיי^(יג) ג' מאות פרדות לבנות היו מפתחות של בית גנזיו של קרח וכולהו אקלידי וקילפי דגילדא א"ר חמא ברבי חנינא ג' מטמוניות הטמין יוסף במצרים אחת נתגלתה לקרח ואחת נתגלתה לאנשמוניס בן אסוירוס ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא וא"ר יוחנן קרח לא מן הבלועים ולא מן השרופין לא מן הבלועין דכתיב^(יד) באכול האש את חמשים ומאתים איש ולא קרח במתניתא תנא קרח מן השרופין ומן הבלועין מן הבלועים דכתיב ותבלע אותם ואת קרח מן השרופין דכתיב^(טו) (ותצא אש מלפני ה') [ואש יצאה מאת ה'] ותאכל את חמשים ומאתים איש וקרח בהדיהו אמר רבא^(טז) מאי דכתיב^(טז) שמש ירח עמד ונבלע לאור חצוקי יהלכו לנגה ברכ חניקת וישבו עליו ואמרו לאור חצוקי יהלכו מלמד שעלו שמש וירח לזבול אמרו לפניו רבש"ע אם אתה עושה דין לבן עמרם נצא ואם לאו לא נצא עד שזרק בהם חצים אמר להן^(טז) ככבודי לא מחיתם בכבוד בשר ודם מחיתם והאידנא לא נפקי עד דמחו להו^(טז) דרש רבא מאי דכתיב^(טז) ואם בריאה יכרא ה' ופצתה האדמה את פיה אמר משה לפני הקב"ה אם בריאה גיהנם מוטב ואם לאו יכרא ה' למאי אילימא למכריה ממש והא^(טז) אין כל חדש תחת השמש אלא לקרובי פיתחא^(טז) ובני קרח לא מתו תנא^(טז) משום רבינו אמרו מקום נחבצר להם בגיהנם וישבו עליו ואמרו שירה^(טז) אמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה קאוליינא באורחא אמר לי ההוא טייעא תא ואחוי לך בלועי דקרח אזיל חזא תרי בועי דהוה קא נפק קיטרא מנייהו שקל גבבא דעמרא אמשיי' מיא ואותביה בריש רומחיה ואחלפי' התם איחרך א"ל אצית מה שמעת ושמעית דהו קאמרי הכי משה ותורתו אמת והן בראים

17. ואשר עשה לדתן ואבירם בני אילאב בן ראובן אשר פצתה הארץ את פיה ותבלעם ואת פתיכם ואת אהליכם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
 18. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת פתיכם ואת אהליכם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
 19. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת פתיכם ואת אהליכם ואת כל היקום אשר ברגליהם בקרב כל ישראל: דברים יא ו
 20. ואש יצאה מאת יי ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת: במדבר טו לה
 21. שמש ירח עמד ובלה לאור חצוקי יתלכו לנגה ברכ חניקת: חבקוק ג יא
 22. ואם בריאה יקרא יי ופעתה ותאדמה את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם וירדו חיים שקלה וידעקם כי נאצו האנשים האלה את יי: במדבר טו ז
 23. מה ישיקה הוא שיקדה ומה שיעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש: קהלת א ט
 24. ובני קרח לא מתו: במדבר כו יא